

1. Aanleiding

Het Privacy Platform Eenheid Rotterdam (PPER) organiseerde op 6 december 2016 een goed bezochte regionale bijeenkomst over de samenwerking tussen Veilig Thuis, de sociale wijkteams en de politie. Deze bijeenkomst was een vervolg op een schriftelijke inventarisatie van die samenwerking door het PPER. Daaruit bleek dat er veel diversiteit, onduidelijkheid en ontevredenheid bestaat over de samenwerking tussen de sociale wijkteams, de politie en Veilig Thuis.

Naar aanleiding hiervan is na 6 december 2016, onder voorzitterschap van de politie, een regionale werkgroep¹ geformeerd om de verbinding tussen de sociale wijkteams, de basisteams van de politie en Veilig Thuis te verduidelijken en te verstevigen. De werkgroep opereert onder de vlag van het PPER. De bestuurlijk portefeuillehouder daarvan is burgemeester Oskam van Capelle aan den IJssel. Er heeft een drietal sessies plaatsgevonden in werkgroep verband. Met de gemeente Rotterdam is los daarvan diverse keren over dit onderwerp gesproken. Tenslotte is er een interne werkgroep bij de politie geformeerd. Er is overeenstemming bereikt over onderstaande werkafspraken. Zij voldoen aan de wettelijke, landelijke kaders en bieden ruimte voor lokaal maatwerk.

De voorgestelde werkwijze heeft tot doel de taakuitoefening van de betrokken partijen zoveel als mogelijk te versterken. Zodat we kinderen en gezinnen over wie zorgen bestaan zo goed en zo snel mogelijk kunnen helpen, zonder daarmee over de grenzen van de wetgeving te stappen. De wetgeving maakt onderscheid tussen gegevensverstrekking in het vrijwillig kader en die in het kader van drang en dwang. Veilig Thuis is de organisatie die beslist welk kader van toepassing is. De ingeschatte gevaarstelling is daarin leidend. De politie is verplicht haar zorgen te melden bij Veilig Thuis.

Deze afspraken gaan over de samenwerking tussen Veilig Thuis, de politie en het lokale veld in het vrijwillige kader. Als er sprake is van gedwongen ingrijpen, zoals bij een (voorlopige) uithuisplaatsing of een onder toezichtstelling van kinderen, gelden andere juridische kaders.

2. Inleiding

Met de komst van de Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) en de nieuwe Jeugdwet in 2015 is de Veilig Thuis organisatie opgericht, uitgesplitst in regionale vestigingen. Veilig Thuis is de samenvoeging van de Steunpunten Huiselijk Geweld en de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling. Veilig Thuis heeft de wettelijke taak om een meldpunt te zijn voor alle gevallen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Ook de zorgformulieren van politie (sinds 3 oktober 2017 Veilig Thuis meldingen genoemd), die voorheen naar Bureau Jeugdzorg gingen, gaan naar Veilig Thuis. Veilig Thuis triageert alle binnengekomen meldingen en stelt een instantie in kennis die passende, professionele hulp kan verlenen.

Met de komst van Veilig Thuis en de gemeentelijke sociale wijkteams zijn de lokale teams Huiselijk Geweld, de lokale zorgnetwerken, het Dosa en het Gosa overleg opgehouden te bestaan of anders ingericht. Door de nieuwe structuur is de samenwerking tussen de politie en haar zorgpartners in het vrijwillige kader veranderd. Aangezien de structuur per gemeente verschilt, spreken wij in deze

¹ De deelnemers aan de regionale werkgroep politie-Veilig Thuis zijn: Mieke Pistorius (politie, vzt), Martin Schrader (politie), Alexander Verhoeff (Veilig Thuis RR), Hans Groos (Veilig Thuis ZHZ), Elly Winkelman (gemeente Zederik), Vincent Roeleveld (gemeente Dordrecht), Gerrie Ruijgers (gemeente Goeree-Overflakkee), Inge Parlevliet (gemeente Zwijndrecht), Jacobien Willemse (gemeente Hellevoetsluis) en Annemieke Wierstra (VAR, secr). **Meelezers:** Fraukje Harder (gemeenten Westvoorne en Hellevoetsluis), Sandy den Haan (gemeente Capelle a/d IJssel), Jan Matthijs Vaal (gemeente Hardinxveld-Giessendam), Nicoline Emck (gemeente Leerdam), Netty Verschoor (Welzijn Capelle) en Chris Reijmers, zelfstandig privacy consultant

notitie over het lokale veld. Wij doelen daarmee op alle samenwerkingsverbanden van de vrijwillige hulpverlening, onder regie van de gemeente, op veel plaatsen sociale wijkteams genoemd.

Tegelijk heeft de wetgever het Besluit Politiegegevens aangepast en uitgebreid met een doelverstreking aan het college van B&W. Dit heeft ertoe geleid dat de politie, de VNG en het Openbaar Ministerie landelijk hebben afgesproken dat Veilig Thuis hét loket is waar de zorgformulieren van de politie worden getriageerd. Deze informatie uitwisseling verloopt via CORV (Collectieve Opdracht Routeer Voorziening). Veilig Thuis is daarmee het **enige** meldpunt voor **alle** meldingen van huiselijk geweld, kindermishandeling en overige zorgen van de politie over opgroeiende kinderen. De politie mag haar zorgen over kinderen en gezinnen die herleidbaar zijn tot personen, **niet** delen met het lokale veld. Waar nodig wordt relevante politie informatie door Veilig Thuis gedeeld met het lokale veld. Uitzondering betreft de situatie waarin de politie een actieve bijdrage levert aan het plan van aanpak, onder regie van het lokale veld en na toestemming daarvoor van het gezin. De bijdrage van de politie bij een plan van aanpak moet passen bij de taak van de politie.

Uit de praktijk blijkt dat vooral de samenwerking tussen Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond en de politie nog niet optimaal verloopt. Zo zijn er lange doorlooptijden, komt de daadwerkelijke hulpverlening vaak laat tot stand en horen de zorgmelders vaak niets meer terug. De directe lijnen tussen de politie en het lokale veld zijn (om die reden) in de praktijk blijven bestaan, terwijl er geen wettelijke grondslag is voor het verstrekken van politiegegevens aan het lokale veld.

Met de invoering van onderstaande werkwijze, die zowel nieuwe als bestaande afspraken combineert, verwachten wij een optimalisering van de samenwerking die een werkwijze buiten de wettelijke kaders overbodig maakt.

3. Het werkproces

NB: in het bijgevoegde stroomschema worden de stappen schematisch weergegeven

Bij acuut gevaar

Wanneer de politie een acuut gevaar constateert in een gezinssituatie, wordt direct de crisishulpverlening ingeschakeld. Dit CIT (Crisis Interventie Team) van de Jeugdbescherming is 7 x 24 uur bereikbaar via het algemene nummer van Veilig Thuis (0800 2000). ZHZ heeft nu nog een apart nummer voor de crisisdienst Jeugd en de crisisdienst Volwassenen. Een integrale crisisdienst ZHZ van 0-100 is in ontwikkeling. Veilig Thuis is ook de instantie die crisisplaatsingen voor (volwassen) slachtoffers van huiselijk geweld organiseert. Bij een geplande aanhouding van beide ouders waarbij kinderen zouden achterblijven, neemt de politie vooraf contact op met CIT. Het CIT gaat dan mee om de zorg voor de kinderen op zich te nemen.

Verandering ten opzichte van de huidige praktijk

Niet van toepassing

Stap 1- Melding

De politie doet een zorgmelding bij Veilig Thuis.

Momenteel gebruikt de politie hiervoor drie routes:

- Politiezorgformulieren Jeugd via CORV of via de mail (sinds 3 oktober 2017 Veilig Thuis meldingen genoemd).
- Geautomatiseerde meldingen en aanhoudingen van huiselijk geweld door het gebruik van de code HG (huiselijk geweld). Deze route eindigt als het landelijk format 0-100 jaar ter beschikking komt bij de Nationale Politie.
- Aanhoudingen van verdachten HG die door het Openbaar Ministerie worden ingebracht bij de ZSM+ op het Veiligheidshuis

Het is van belang dat de zorgformulieren van de politie altijd volledig worden ingevuld en daarmee zo compleet als mogelijk bij Veilig Thuis binnenkomen. Dat voorkomt dat zaken onvolledig in behandeling worden genomen en dat nader onderzoek tijdens de triage vereist is. Praktische zaken, zoals telefoonnummers van slachtoffers en plegers zijn daarbij zeer wenselijk. De politie neemt op zich dat alle politiecollega's getraind worden om een kwalitatief goed zorgformulier op te maken, waarin duidelijk wordt waaruit de zorgen bestaan. Het meldingenproces aan Veilig Thuis verandert in het najaar van 2017. Het Bedrijfsprocessensysteem Handhaving van de politie wordt aangepast, waardoor politiemeldingen aan Veilig Thuis automatisch verrijkt worden met informatie uit vier velden (zedes, geweld, huiselijk geweld en vuurwapens). Na beoordeling van de verrijkte melding door geschoolde politiecollega's gaat de melding naar Veilig Thuis.

Als de politie van mening is dat er op voorhand onveiligheid te verwachten is voor de professional, wordt dat aangegeven op het zorgformulier. In het geval dat tijdens de triage door Veilig Thuis daadwerkelijk ernstige onveiligheid evident lijkt, gaat een dossier niet naar het lokale veld, maar blijft het bij Veilig Thuis. Desgewenst begeleidt de politie Veilig Thuis bij een huisbezoek. Dit verzoek wordt vooraf ingediend en doorgesproken. Bij acuut gevaar tijdens een huisbezoek belt Veilig Thuis 112. In geval van een datalek door vermissing van een telefoon/tablet/laptop met daarop politiegegevens doet Veilig Thuis altijd aangifte.

Verandering ten opzichte van de huidige praktijk

Veilig Thuis vormt het enige knooppunt waar alle zorgmeldingen m.b.t. huiselijk geweld, kindermishandeling en overige zorgen van de politie over opgroeiende kinderen binnenkomen. Veilig Thuis heeft de verantwoordelijkheid om in te schatten of een casus in het vrijwillig of in het gedwongen kader afgehandeld wordt. Als het kan op basis van vrijwilligheid, verzorgt Veilig Thuis de informatieverstrekking naar het lokale veld. Een directe lijn tussen de politie en het lokale veld waarin tot personen herleidbare informatie wordt gedeeld, is wettelijk niet toegestaan. Tenzij het gezin daarvoor toestemming heeft gegeven.

Stap 2- Triage door Veilig Thuis

Veilig Thuis triageert de zorgmeldingen van de politie. Voor de verrijking van de meldingen verzamelt Veilig Thuis aanvullende informatie.

Die informatie haalt Veilig Thuis **altijd**:

- Uit de eigen systemen
- Bij de Raad voor de Kinderbescherming
- Uit de Verwijsindex (SISA) en indien relevant bij de reeds betrokken zorgverlener(s)

Desgewenst doet Veilig Thuis dat:

- Bij de politie en/of het OM
- Bij het gezin zelf, vaak met de vraag of zij open staan voor hulpverlening

Verandering ten opzichte van de huidige praktijk

Met de transitie van de Jeugdzorg is Veilig Thuis het knooppunt geworden waar alle vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling gemeld kunnen worden door zowel de politie alsook door andere professionals en burgers. Veilig Thuis heeft de verantwoordelijkheid om deze meldingen aan elkaar te knopen en zo nodig te verrijken. Veilig Thuis maakt vervolgens een eerste inschatting van de mate van onveiligheid en neemt daarop de procesregie. Waar in het verleden de procesregie genomen kon worden door verschillende loketten, is er met Veilig Thuis één logisch loket ontstaan. De wetgever heeft de intentie uitgesproken dat dit loket in het lokale bestel de **procesregie** neemt. Veilig Thuis heeft hiermee de verantwoordelijkheid om meldingen zo over te dragen dat het lokale veld een hulpaanbod kan gaan doen en de **inhoudelijke casusregie** kan nemen.

Stap 3 - Uitkomst triage

Op basis van de zorgmelding en de informatie opgehaald uit de triage, maakt Veilig Thuis een inschatting van de aard en ernst. De triage kent vijf uitkomsten:

- 1) Zorgmeldingen van de politie in het kader van (potentiële) jeugdcriminaliteit gaan naar Veilig Thuis voor triage. Op het zorgformulier wordt door de politie aangegeven dat de jongere op basis van politie informatie in aanmerking komt voor Pak je Kans (PJK) in RR of het Jeugd Interventie Team (JPT) in ZHZ, mits de betreffende gemeente waarin de jongere woont deze hulp heeft ingekocht. PJK/JPT bieden snel kortdurende hulp aan first-offenders (en hun ouders) die lichte strafbare feiten plegen. Het is belangrijk dat er zo weinig mogelijk tijd zit tussen het incident naar aanleiding waarvan de politie het zorgformulier heeft opgemaakt en het eerste gesprek met PJK/JPT. Veilig Thuis neemt na triage eventueel contact op met de politie voor aanvullende context informatie. PJK/JPT stellen zélf de ouders en de jongere in kennis over het feit dat de jongere in aanraking geweest is met de politie en dat er een zorgformulier is opgemaakt. In ZHZ gaan deze meldingen direct naar de coördinator van het JPT. Zij worden bij Veilig Thuis gemeld als zijnde in screening. Wanneer het contact door het JPT niet tot stand komt of er andere zorgen zijn, dan worden deze meldingen alsnog door Veilig Thuis getriageerd.
- 2) Veilig Thuis draagt relevante informatie over de casus over aan een professionals in het lokale veld. Dit is aan de orde bij meldingen gericht op het bieden van preventie op (verdere) onveiligheid in de afhankelijkheidsrelatie. De uitkomst van de triage door Veilig Thuis is dan licht of middel. Dit doet Veilig Thuis per mail. Het gezin ontvangt hiervan een notificatie. Dat wil zeggen een brief dat Veilig Thuis een zorgmelding heeft ontvangen, dat ze heeft doorverwezen naar het lokale veld en dat er spoedig een aanbod zal worden gedaan om op vrijwillige basis hulp te aanvaarden. Als een dergelijke notificatie op het huisadres risicovol is, wordt dit achterwege gelaten.
- 3) Als Veilig Thuis twijfelt of het lokale veld een goed hulpaanbod kan formuleren, vindt er eerst een overleg plaats (categorie middel). Als het lokale veld de casus na overleg oppakt dan ontvangt het gezin hiervan een zelfde notificatie als bij punt 2.
- 4) De ernstige meldingen houdt Veilig Thuis in beginsel zelf voor het doen van een interventie. Wanneer na de interventie blijkt dat het lokale veld een rol kan spelen in het borgen van het veiligheids- en herstelplan, draagt Veilig Thuis het gezin warm over. Dat betekent dat Veilig Thuis ervoor zorgt dat de afspraken tussen het gezin, Veilig Thuis en het lokale veld over het verdere proces worden vastgelegd.
- 5) Als Veilig Thuis bij triage constateert dat het gezin bekend is bij de Jeugdbescherming (de Gecertificeerde Instelling) dan wordt de jeugdbeschermingswerker van de melding in kennis gesteld en wordt in gezamenlijkheid een besluit over het verdere verloop genomen.

Veilig Thuis zorgt dat de uitkomst van de triage wordt teruggekoppeld aan de melder. Ook wanneer de melding niet naar het lokale veld gaat, maar door Veilig Thuis zelf wordt opgepakt. De landelijke procedure daarvoor verloopt via CORV op basis van vier standaardteksten:

- Veilig Thuis neemt de melding in onderzoek
- De situatie is in de triage bij Veilig Thuis niet als zorgelijk beoordeeld
- De zorgmelding is doorgestuurd naar een bestaande hulpverlener
- De zorgmelding is doorgestuurd naar een nieuwe hulpverlener (meestal het lokale veld)

Eind november 2017 wordt samen met Veilig Thuis gekeken naar een meer zinvolle inhoud van deze terugkoppeling en het moment (of de momenten) waarop deze wordt verstuurd. Landelijk is de wens uitgesproken dat de terugkoppeling via CORV automatisch wordt opgenomen in het BVH systeem van de politie.

Bij een overdracht geeft Veilig Thuis de relevante bevindingen vanuit de triage en/of de interventie mee aan het lokale veld. De Inspectie voor de Jeugdzorg stelt eisen aan deze overdracht. Veilig Thuis

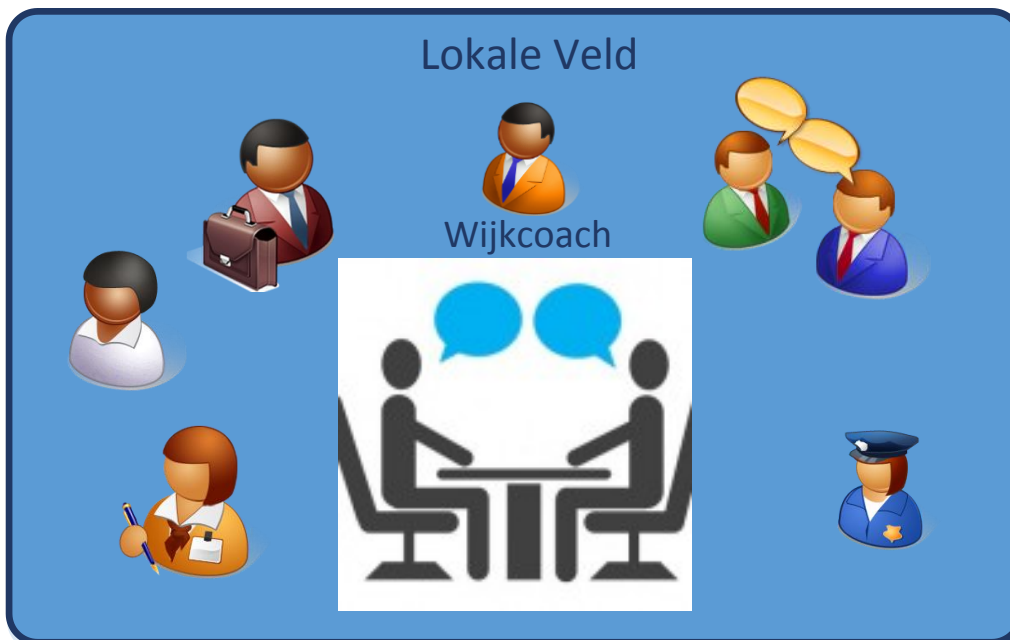
moet helder omschrijven welke zorgen zij heeft omtrent de veiligheid van het kind c.q. het gezin en wat er van de professional in het lokale veld wordt verwacht in het kader van het zicht op veiligheid. Het Landelijk Kwaliteitskader Veilig Thuis biedt ook de mogelijkheid om een overdrachtsgesprek te hebben met het gezin, Veilig Thuis en de lokale zorgprofessional.² De Wet politiegegevens stelt eveneens eisen aan de overdracht van politiegegevens. Er geldt expliciet een doelbindingsvereiste, waarop ook de geheimhoudingsplicht rust. Dit betekent dat Veilig Thuis niet één op één politiegegevens mag door verstrekken.

Verandering ten opzichte van de huidige praktijk

Het politiezorgformulier mag door Veilig Thuis **niet** één op één worden overgezet naar het lokale veld. Veilig Thuis geeft de aanleiding van de politiebemoeienis aan. Informatie die niet relevant is voor de hulpverlening wordt niet verstrekt, zoals de naam van melders en getuigen.

Als het lokale veld meer informatie nodig heeft om een goede inschatting te kunnen maken, neemt zij contact op met Veilig Thuis. Als Veilig Thuis vervolgens meer informatie nodig heeft van de politie, dan neemt Veilig Thuis contact op met doelgroep coördinatoren van het politie district. Deze personen werken ook op het Veiligheidshuis.

Stap 4 - Interventie lokaal veld

Nadat het lokale veld een melding heeft ontvangen van Veilig Thuis gaat de professional in gesprek met het gezin om een hulpaanbod te formuleren.

Wanneer blijkt dat het gezin geen verder contact wil met het lokale veld, meldt het lokale veld dit terug bij Veilig Thuis. Veilig Thuis behandelt de terugmelding als een melding waarop een nieuwe triage volgt om het vervolg te bepalen. Daarbij staat de vraag centraal of er een interventie van Veilig Thuis nodig is, eventueel in het drang- of dwangkader. In dat geval wordt de casus ingebracht bij het Jeugdbeschermingsplein. De politie neemt niet deel aan deze overleggen. Als de voorzitter politie informatie wenst, verloopt dit via Veilig Thuis. Wanneer blijkt dat het gezin wel open staat voor begeleiding, kan het lokale veld alsnog aan de slag.

² https://vng.nl/files/vng/20160701_vastgesteld_kwaliteitskader_veilig_thuis_-_zicht_op_veiligheid.pdf

Verandering ten opzichte van de huidige praktijk

De politie kan op verzoek een actieve bijdrage leveren aan de hulpverlening, mits deze passend is bij de politietaak. Deze wordt vastgelegd in het ondersteuningsplan, die wordt opgemaakt door het lokale veld samen met het gezin.

Stap 5 - Monitoring

Over de monitoring na de overdracht naar het lokale veld, worden expliciete afspraken gemaakt door Veilig Thuis. Veilig Thuis kijkt dan door te toetsen bij de casusregisseur in het lokale veld en bij het gezin zelf of de doelen die Veilig Thuis heeft gesteld om te komen tot structurele veiligheid (vastgelegd in het herstelplan) worden bereikt.

Veilig Thuis monitort in elk geval na iedere interventie die Veilig Thuis zelf heeft gepleegd. Zorgmeldingen die Veilig Thuis direct overdraagt aan het lokale veld worden alleen gemonitord als het lokale veld hierom vraagt. Wanneer Veilig Thuis en het lokale veld overeenkomen dat monitoring niet nodig is, draagt het lokale veld de verantwoordelijkheid voor het zicht op veiligheid zelf. Het lokale veld heeft dan een meer actieve rol om op te schalen als de hulpverlening niet leidt tot structurele veiligheid, bijvoorbeeld door terug te melden bij Veilig Thuis of te melden op het Jeugdbeschermingsplein/-tafel.

Verandering ten opzichte van de huidige praktijk

Deze manier van werken is in de regio RR sinds februari 2017 praktijk. Dit valt samen met het vaststellen van de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis RR en het lokale veld. Daarin zijn ook afspraken opgenomen over de verantwoordelijkheid rond het zicht op veiligheid in de casuïstiek die Veilig Thuis RR overdraagt aan het lokale veld. In de regio ZHZ is een convenant samenwerking Jeugdgezondheidszorg, Stichting Jeugdteams en Veilig Thuis (d.d. 12-1-17) getekend. Hierbij zijn afspraken over implementatie en evaluatie gemaakt.

4. Acties

Bovenstaande werkafspraken zullen naar verwachting leiden tot een heldere en meer uniforme samenwerking tussen politie, Veilig Thuis en het lokale veld. Een samenwerking die recht doet aan de wens om een essentiële bijdrage te leveren aan de veiligheid van kinderen en gezinnen én oog heeft voor de wettelijke kaders.

Veilig Thuis heeft een prominente positie en een essentiële rol in de hulpverlening aan kinderen en gezinnen, zowel in het vrijwillige als in het gedwongen kader. Om aan de wettelijk gestelde opdracht van de Inspectie voor de Jeugdzorg te kunnen voldoen zijn voldoende en goed geëquipeerde medewerkers nodig. Zij moeten binnen de gestelde termijn van maximaal vijf werkdagen voldoende ruimte ervaren om zich te kunnen **verdiepen** in de zorgmeldingen, de spoedeisende zaken er direct uit te kunnen **filteren, gedegen onderzoek** te kunnen doen, waar mogelijk hierover **in gesprek te treden met het gezin** en een **volledig dossier** te kunnen overdragen aan de **juiste hulpverlener**. De politieorganisatie is verplicht om binnen vijf dagen een signaal (PZF/Aanhouding/Incident) met betrekking tot Huiselijk Geweld/Kindermishandeling als verrijkte en goede melding aan Veilig Thuis aan te bieden.

- 1) Zowel Veilig Thuis als de politie volgen de uitvoering van de werkafspraken zoals geformuleerd in deze notitie nauwgezet en bespreken opgeschaalde knelpunten vanuit de praktijk. De werkgroep politie – Veilig Thuis zal het overleg tussen de politie en Veilig Thuis ondersteunen in deze rol. Waar nodig kan vanuit dit overleg bestuurlijk worden opgeschaald.

- 2) Alle partijen spannen zich in om deze werkafspraken levend te maken binnen hun eigen organisaties. Zij reserveren tijd om kennis te maken met elkaars organisaties en zo een stevig netwerk te bouwen.